

**คู่มือการปฏิบัติงาน
การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔**

เสนอ/ทบทวนโดย คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ

คำนำ

โรงงานไฟฟ้ กรมสรรพสามิต ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะเป็นผู้นำด้านสิ่งพิมพ์ปลอดการปลอมแปลง ภาครัฐด้วยการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความมุ่งมั่น ของผู้บริหารและพนักงานโรงงานไฟฟ้ ทุกคนในการร่วมมือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามใน สภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารและ พนักงานโรงงานไฟฟ้ จึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งเชิงรุกและเชิงรับอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ อาจเกิดขึ้น

ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือการบริหารจัดการองค์กรที่มี ความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ทำให้โรงงานไฟฟ้ เกิดความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่าผลการดำเนินงานตามภารกิจ ต่างๆ จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยการบริหารความเสี่ยงที่ดีต้องให้พนักงานในองค์กรที่มี หน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับ องค์กรรวมทั้งมีระบบการควบคุมที่มีประสิทธิภาพในแต่ละขั้นตอนกระบวนการทำงานเพื่อป้องกัน และควบคุมให้ เหมาะสม เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ผู้บริหารและพนักงานต้องร่วมกันวางแผนป้องกันความเสี่ยง และวางแผนการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โรงงานไฟฟ้ ได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน จึงได้กำหนดให้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานการ บริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของโรงงานไฟฟ้ กรมสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เพื่อให้ โรงงานไฟฟ้ มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่า ด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ และมีระบบการควบคุม ภายในตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติงานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ และตามแนวทางของ COSO ERM ๒๐๑๗

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โรงงานไฟฟ้
ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล	๔
๒. วัตถุประสงค์	๕
๓. ขอบเขต	๕
๔. คำจำกัดความ	๖-๗
๕. หน้าที่ความรับผิดชอบ	๗-๑๑
๖. แผนผังโครงสร้างองค์กรโรงงานไฟ	๑๒
๗. แผนผังการปฏิบัติงาน	๑๓
- การบริหารความเสี่ยง	๑๔
- การควบคุมภายใน	๑๕-๑๗
๘. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๑๘-๑๙
๙. การบูรณาการกระบวนการบริหารความเสี่ยงเข้ากับกระบวนการที่สำคัญ	๒๐-๒๑

ภาคผนวก

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยหลักเกณฑ์นี้ได้กำหนดให้หน่วยงานจัดให้มีการควบคุมภายในเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ และจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์ที่หน่วยงานกำหนด

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

๒. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒”

๓. หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

๔. ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายใน และมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๕. กรณีหน่วยงานของรัฐ มีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยไม่มีเหตุอันควรให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติการณ์ของหน่วยงานรัฐดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในจึงเป็นการระวัง ป้องกัน และจัดการเพื่อลดโอกาสและความรุนแรงในการเกิดอันตราย ความสูญเสีย ความเสียหาย ความล้มเหลว ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคลากร ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๒. วัตถุประสงค์

คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
๒. เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ตลอดจนเชื่อมโยงระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์ขององค์การ
๓. เพื่อให้บุคลากรทุกระดับได้รับทราบนโยบายและกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟ
๔. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างตระหนักและปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรด้านการบริหารความเสี่ยงการควบคุมภายในไปยังผู้บริหารและพนักงาน
๕. เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๖. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นกับองค์การ

๓. ขอบเขต

ในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟ มีขอบเขตเนื้อหาประกอบไปด้วย นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โครงสร้างและสภาพแวดล้อมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยรวมความรับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงรวมถึงขั้นตอนกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

4. คำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

ความเสี่ยง (Risk)	หมายถึง	เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตและส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติงาน การเงิน การบริหาร โดยวัดความรุนแรงจากผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)
เหตุการณ์ (Event)	หมายถึง	เหตุหรือกรณีที่เกิดขึ้นจากแหล่งภายในหรือภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อหรือนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งเหตุการณ์เหล่านั้นอาจมีผลในเชิงลบหรือเชิงบวกหรือเป็นการสร้าง “โอกาส (Opportunity)” ให้กับองค์กร
โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)	หมายถึง	เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนบางอย่างที่เกิดขึ้นแล้วมีผลสืบเนื่อง (Consequence) ที่ส่งผลกระทบต่อหรือการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	หมายถึง	กระบวนการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้น โดยคณะกรรมการผู้บริหาร และพนักงานขององค์กร เพื่อใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน จัดการ และติดตามความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กร รวมทั้งการกำหนดวิธีการในการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งจะทำให้มีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
ผลกระทบ (Impact)	หมายถึง	ผลจากเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดผลประการเดียวหรือหลายประการโดยเกิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

การควบคุมภายใน	หมายถึง	กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแลฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยงานจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานรวมทั้งการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันความผิดพลาด การรั่วไหล และการทุจริต ๒. ความเชื่อถือได้ของข้อมูลรายงาน ๓. การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย ฯลฯ
ระบบการควบคุมภายใน	หมายถึง	การควบคุมที่ออกแบบให้มีการเชื่อมโยงซึ่งกันและกันไว้ในกระบวนการของกิจกรรม/การปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ
โครงสร้างการควบคุมภายใน	หมายถึง	การออกแบบการควบคุมโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของทรัพยากรต่างๆ กระบวนการทำงาน กระบวนการบริหารภายในองค์กรนั้นๆ
การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน	หมายถึง	การติดตามการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมในระหว่างการปฏิบัติงาน อาจเรียกว่าการติดตามผลอย่างต่อเนื่องหรือการประเมินผลแบบต่อเนื่อง

๕. หน้าที่และความรับผิดชอบ

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการโรงงานไฟ

- กำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อให้มั่นใจว่านโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
- อนุมัติความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และการควบคุมภายในที่สำเร็จในปีและนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
- สนับสนุนให้โรงงานไฟมีวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- มีความเข้าใจความเสี่ยงที่สำคัญของโรงงานไฟที่อาจมีผลกระทบร้ายแรงต่อองค์กร
- ให้ข้อเสนอแนะและให้ความเห็นชอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟ
- ติดตามผลการดำเนินงานจากคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในโรงงานไฟเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยงของโรงงานไฟโดยรวมและสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

- สอบทานกรอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และเสนอแนะวิธีการปรับปรุงในกรณีจำเป็น เพื่อให้มั่นใจว่ากรอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- มีความเข้าใจในความเสี่ยงที่สำคัญของโรงงานไฟ และสอบทานเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารมีกระบวนการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และทำให้เกิดความมั่นใจว่าโรงงานไฟมีการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- ทำให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- กำกับดูแลและติดตามการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในอย่างเป็นอิสระและจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการโรงงานไฟ เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการควบคุมภายใน
- ให้คำปรึกษาการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ

- สอบทานและสื่อสารกับคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในโรงงานไฟ เพื่อให้เข้าใจความเสี่ยงที่สำคัญได้รับการจัดหาและเชื่อมโยงกับระบบการควบคุมภายในอย่างเหมาะสม
- ติดตามประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ

- กำหนด/อนุมัตินโยบาย ปัจจัยเสี่ยง แผนบริหารความเสี่ยง คู่มือการปฏิบัติงานความเสี่ยงและควบคุมภายใน และกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
- พัฒนารอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
- กำกับดูแลให้มีการบูรณาการระหว่างการทำกับดูแลกิจการที่ดี (Governance) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและหลักเกณฑ์ (Compliance) เพื่อให้บรรลุถึงผลการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกส่วนงาน
- ติดตามและกำกับดูแล การดำเนินงานตามกระบวนการบ่งชี้ปัจจัยเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงรวมทั้งคัดเลือกปัจจัยเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อองค์กรมาจัดทำแผนตอบสนองความเสี่ยงที่เหมาะสมร่วมกับผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- อนุมัติมาตรการหรือแผนปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในของโรงงานไฟ
- รายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายในระดับองค์กรรายไตรมาสต่อคณะกรรมการโรงงานไฟ และคณะกรรมการตรวจสอบ
- เชิญผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่และบุคคลภายนอกเพื่อเข้าร่วมประชุมหรือให้ข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
- มีอำนาจเป็นไปตามกฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในโรงงานไฟ

บทบาทและความรับผิดชอบของผู้อำนวยการโรงงานไฟ

- การวางแผนและดำเนินการตามนโยบาย และแผนงานการบริหารความเสี่ยงร่วมกับคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ
- สั่งการและติดตามให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง
- แต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- สนับสนุนและส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงเป็นการปฏิบัติงานตามปกติและเป็นวัฒนธรรมของหน่วยงาน
- อื่นๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการโรงงานไฟ

บทบาทและความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับต่างๆ

- รวบรวมและวิเคราะห์เหตุการณ์และประเมินผลความเสี่ยงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อ คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายในโรงงานไฟ
- มีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและการ ควบคุมภายใน
- ส่งเสริมให้พนักงานในหน่วยงานตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง
- ประสานงานกับเลขาฯ คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของแผนบริหารความเสี่ยงฯ ที่ได้รับมอบหมาย
- อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน

- ตรวจสอบการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในอย่างอิสระเป็นรายครั้ง
- จัดทำแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบตามผลของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุม ภายใน
- ประสานงานกับหน่วยงานบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมิน
- ความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ดำเนินการตรวจสอบภายในตามแนวความเสี่ยงและการ ควบคุมภายใน
- อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ

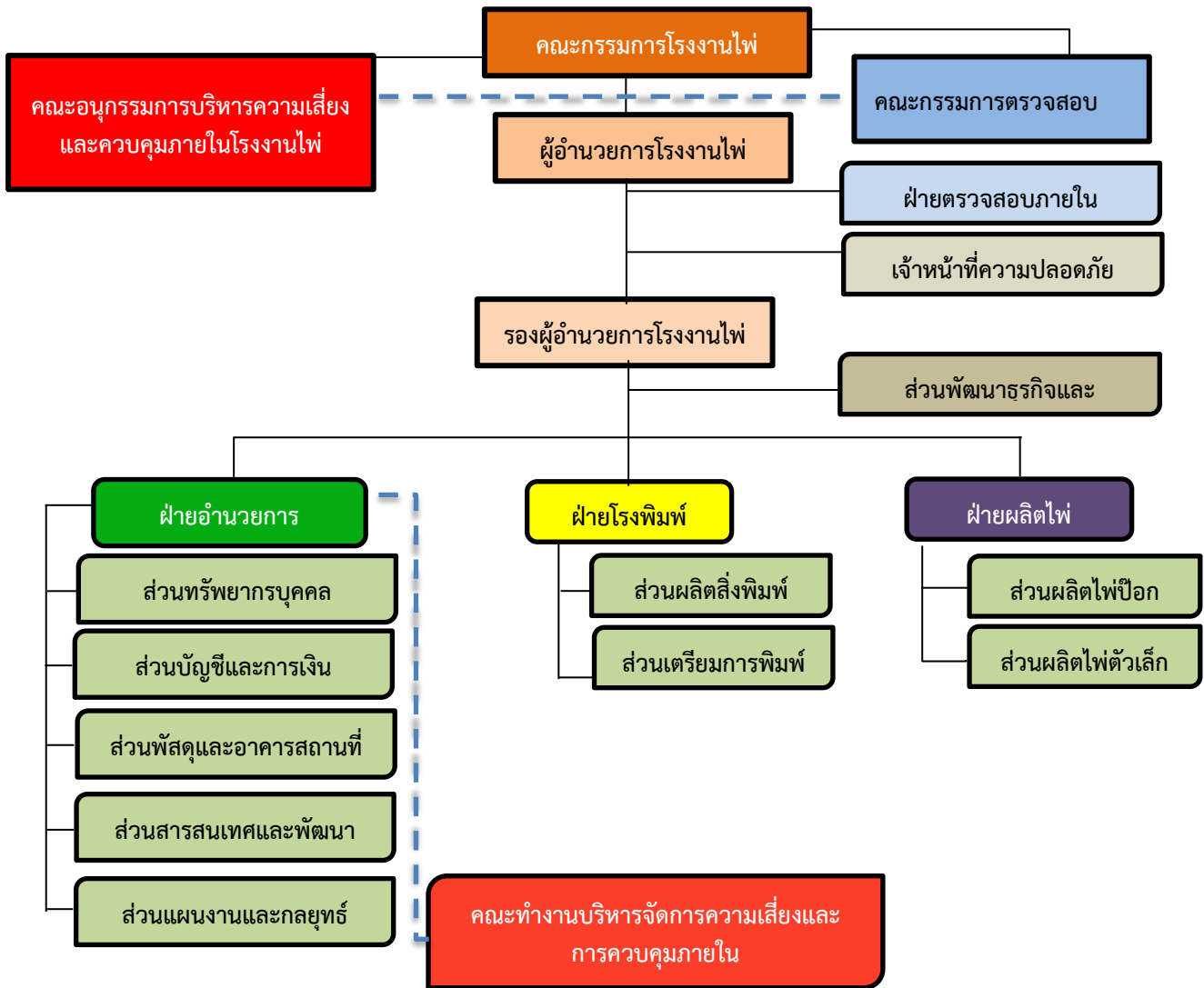
- จัดทำร่างนโยบายความเสี่ยงและควบคุมภายในและร่างกรอบการบริหารความเสี่ยงและ ควบคุมภายใน เสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในโรงงานไฟ และนำเสนอผู้อำนวยการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ
- พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ
- ติดตาม แนะนำ และให้คำปรึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและ ควบคุมภายใน เพื่อลดผลกระทบและป้องกันความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- ทบทวนประเมินผลรายงานผลการดำเนินงานมาตรการหรือแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนด แนวทางการปรับปรุงระบบบริหารความเสี่ยงของโรงงานไฟ และนำเสนอให้คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ พิจารณาให้ความเห็นชอบ

- ดำเนินการประชาสัมพันธ์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกรณีที่มีเหตุการณ์วิกฤติซึ่งมีผลกระทบที่จะสร้างความเสียหาย รั่วไหล หรือสูญเปล่า อันจะทำให้การบริหารงานของโรงงานไฟไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
- สื่อสาร/ทำความเข้าใจให้ความรู้ทั่วทั้งองค์กรในเรื่องการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
- รวบรวมกลั่นกรองข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

พนักงาน

- ระบุเหตุการณ์ที่อาจมีความเสี่ยงต่อองค์กร
- อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๖.แผนผังโครงสร้างองค์กรของโรงงานไฟ

๗.แผนผังการปฏิบัติงาน

การบริหารความเสี่ยง

แต่งตั้งคณะกรรมการ

กำหนดโครงสร้างการทำงานแต่งตั้งคณะทำงาน

สำรวจและระบุสิ่งที่มีค่าต่อวัตถุประสงค์ การกิจ สถานะ หรือความสำเร็จขององค์กร

วิเคราะห์ความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่ำและมีโอกาสเกิดขึ้น

ความเสี่ยงที่รุนแรงและมีผลกระทบสูง

จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

รายงาน

วางมาตรการป้องกันความเสี่ยง

มาตรการ

ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทำไม่ได้

ทำได้จริง

คุ้มทุน

ไม่คุ้มทุน

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

ดำเนินการควบคุมมาตรการความเสี่ยง

มีอุบัติการณ์ความเสี่ยงที่รุนแรงเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน

ภาวะฉุกเฉิน

ฉุกเฉิน

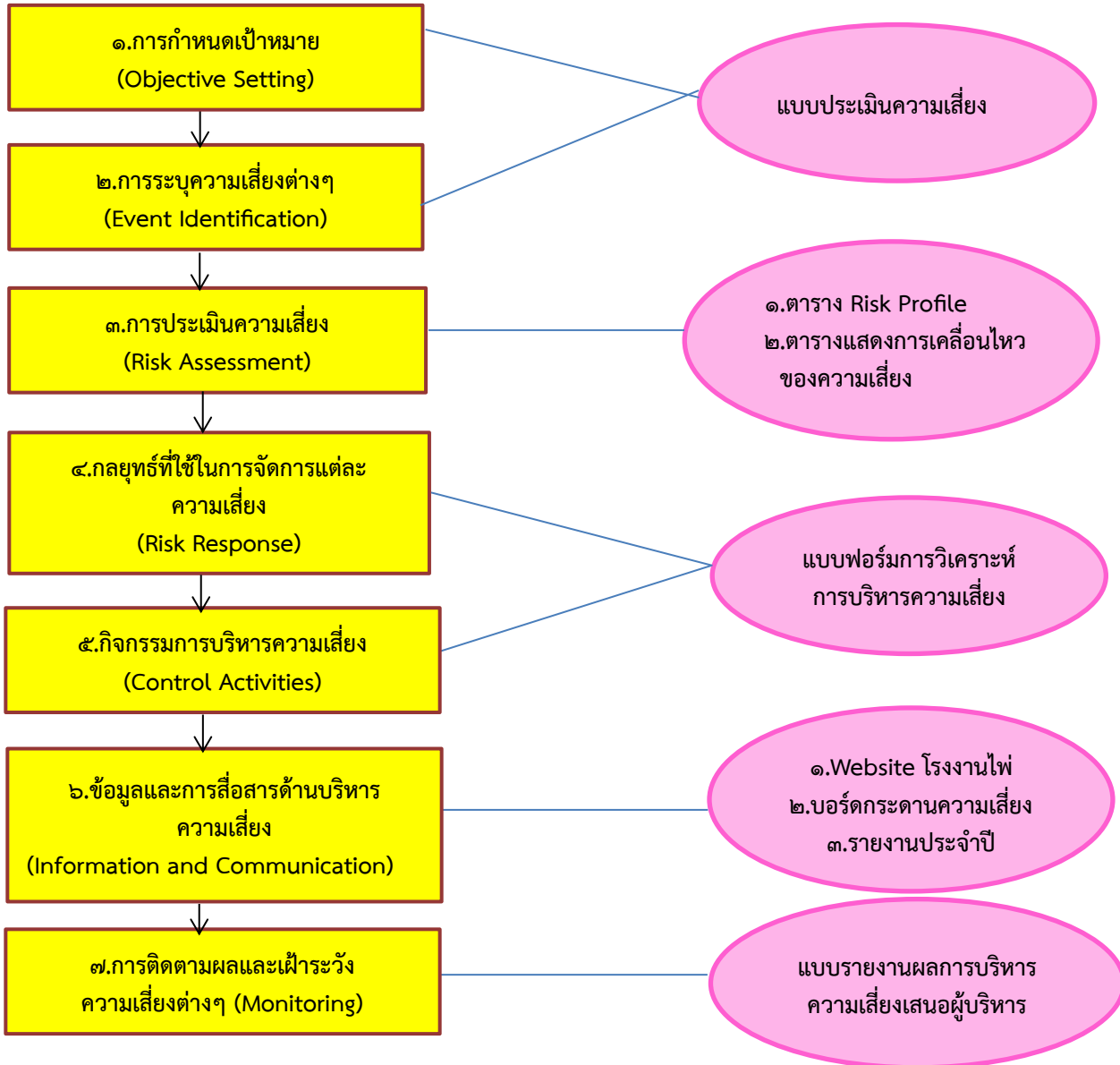
ไม่ฉุกเฉิน

รายงานความคืบหน้าการบริหารความเสี่ยง

วิเคราะห์และสรุปผล รายงานให้ผู้บริหาร

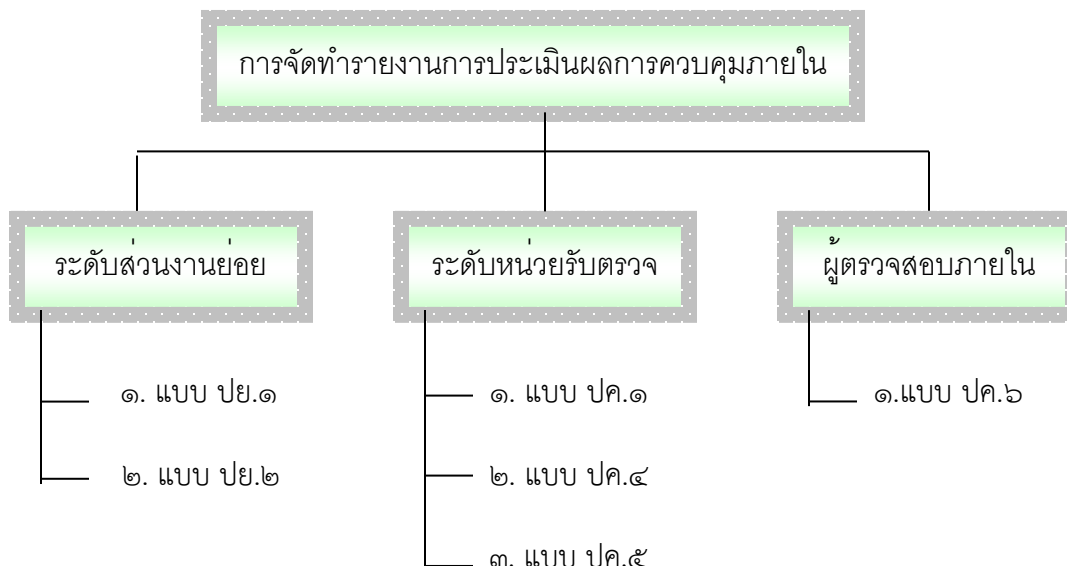
ขั้นตอนการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง
(ระยะเวลาการดำเนินการ ๑ ปีงบประมาณ)

แผนผังการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

- การแสดงภาพการจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ที่เกี่ยวข้อง

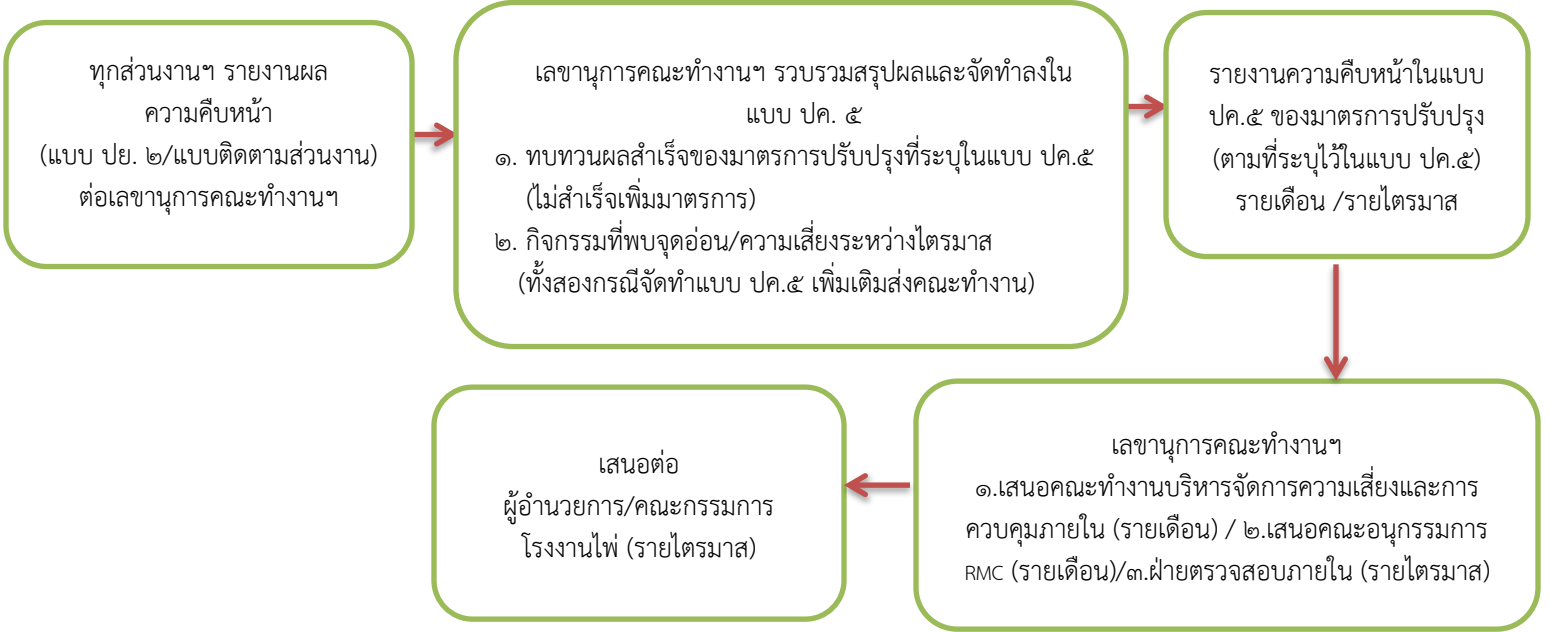

การรายงานต่อกระทรวงการคลัง ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้จัดส่งเอกสาร ดังนี้

๑. หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๑)
๒. รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔)
๓. รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)
๔. รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน (แบบ ปค.๖)

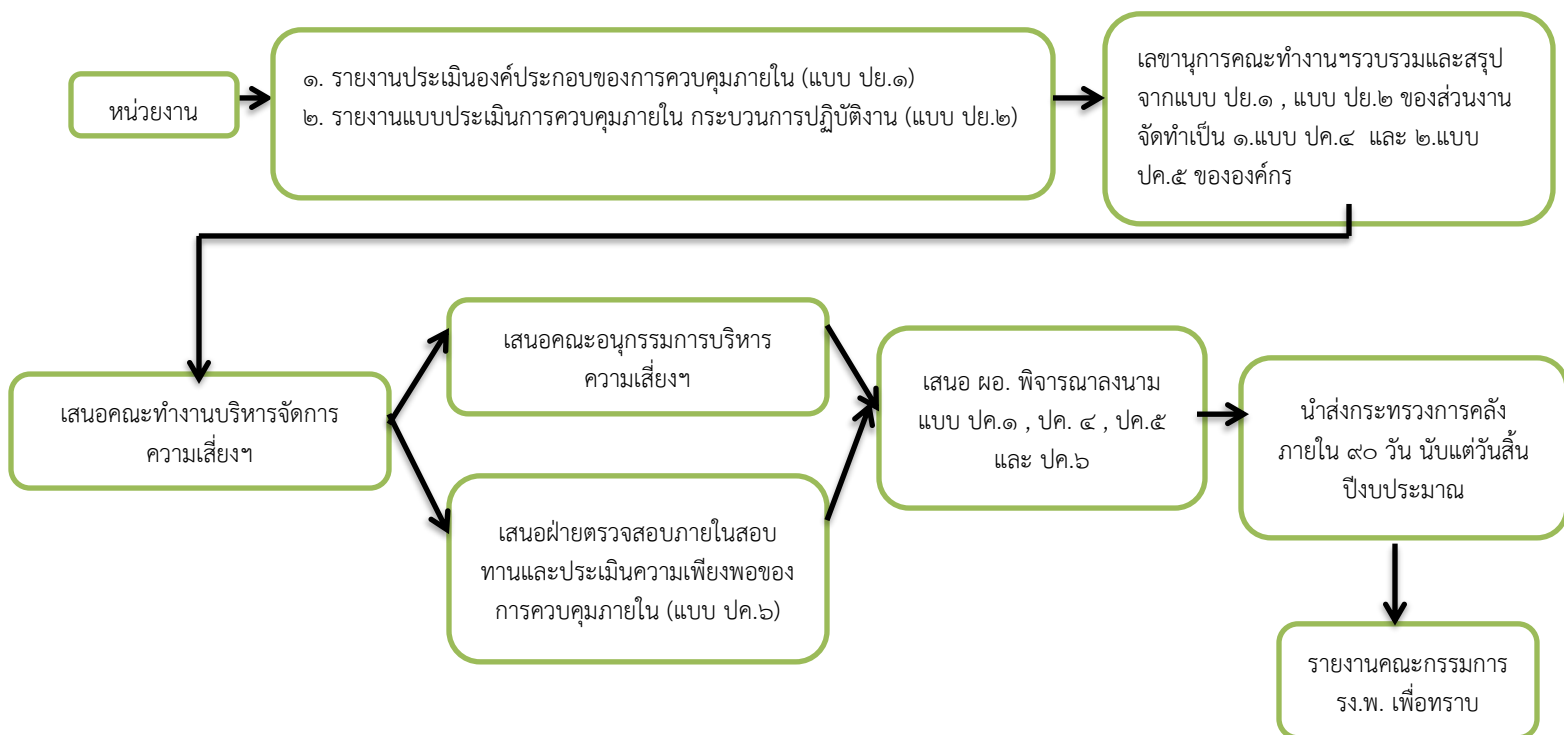
สำหรับรายงานแบบอื่นให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยรับตรวจจับ เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเรียกดูและสอบทานต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน

หมายเหตุ : ๑. แบบติดตาม / แบบปย. ๒ คือ แบบประเมินการควบคุมภายใน กระบวนการปฏิบัติงานของส่วนงาน
๒. แบบ ปค.๕ คือ รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน

กระบวนการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน (งวดสิ้นปีงบประมาณ)

- หมายเหตุ : ๑. แบบ ปค.๑ : หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
 ๒. แบบ ปค.๔ : รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุม
 ๓. แบบ ปค.๕ : รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน
 ๔. แบบ ปค.๖ : รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

๗. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

โรงงานไฟฟ้ เติมดำเนินการตาม COSO-ERM ที่มี ๘ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑. สภาพแวดล้อมภายใน ๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ ๓. การระบุเหตุการณ์ที่สร้างผลกระทบ ๔. การประเมินความเสี่ยง ๕. การตอบสนองต่อความเสี่ยง ๖. กิจกรรมควบคุม ๗. สารสนเทศและการสื่อสาร ๘. การติดตามและปรับปรุง ทั้งนี้หากเปรียบเทียบระหว่าง COSO-ERM และ COSO-ERM ๒๐๑๗ จะเห็นถึงประเด็นที่มีการปรับปรุงเพิ่มเติมชัดเจนที่สุดคือเรื่องของการกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งเป็นองค์ประกอบในเชิงของค่านิยมและพฤติกรรม และเป็นองค์ประกอบพื้นฐานให้กับองค์ประกอบอื่นๆ ที่เหลือที่ COSO ได้พิจารณาแล้วว่าเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงองค์กรในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในหลักการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการที่ว่า “คณะกรรมการจะมีภาระรับผิดชอบและต้องแสดงความรับผิดชอบตามการกำกับดูแลต่อความเสี่ยงขององค์กร โดยจะต้องมีทักษะประสบการณ์และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ สนับสนุนภาระรับผิดชอบด้านความเสี่ยงดังกล่าว ทั้งนี้กรอบการดำเนินงานตาม COSO-ERM ๒๐๑๗ เป็นแนวทางให้โรงงานไฟฟ้ นำมาปรับใช้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้โรงงานไฟฟ้ตระหนักเสมอว่า การบริหารความเสี่ยงองค์กรเป็นการสนับสนุนการสร้าง “คุณค่า” ให้กับองค์กรผ่านการจัดการภายใต้ความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ให้เกิดประสิทธิผลต่อการบรรลุเป้าประสงค์ได้ดีขึ้น และสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในองค์กร ต่อความไม่แน่นอนที่จะเกิดเป็นความเสี่ยงต่อองค์กร

กระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในจะสำเร็จได้ต้องมีการสื่อสารให้คนในองค์กรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ในปี ๒๕๖๓ โรงงานไฟฟ้จะดำเนินการตามแนวทางตามมาตรฐาน (COSO-ERM ๒๐๑๗) จากรูปจะเห็นได้ว่าเส้นเกลียวสีฟ้า (การกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายทางธุรกิจ) เส้นเกลียวสีเขียว (ผลการดำเนินงาน) และเส้นเกลียวสีม่วง (การทบทวนและการปรับปรุงแก้ไข) ถือเป็นกระบวนการทั่วไปที่เกิดขึ้นในองค์กร ในขณะที่เส้นเกลียวสีเหลือง (การกำกับดูแลและวัฒนธรรมองค์กร) และเส้นเกลียวสีแดง (สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงานผล) แสดงถึงองค์ประกอบพื้นฐานซึ่งสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร ซึ่งประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังรูป

๑. การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

๒. กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

๓. เป้าหมายผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

๔. การทบทวนและปรับปรุง ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

๕. สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่างๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการรวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๘. การบูรณาการกระบวนการบริหารความเสี่ยงเข้ากับกระบวนการที่สำคัญ

โรงงานไฟ มีการบูรณาการกระบวนการบริหารความเสี่ยงเข้ากับกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้ การควบคุมภายใน แผนวิสาหกิจ ตัวชี้วัดองค์กร แผนปฏิบัติการ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การตรวจสอบภายใน โดยการบูรณาการกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเข้ากับกระบวนการที่สำคัญ

การบริหารความเสี่ยง กระบวนการที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในองค์กรเพื่อช่วยให้การกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงานโดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อ องค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อให้ได้รับความมั่นใจ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนด โดยเริ่มต้นที่ระบุความเสี่ยงรายปี ประเมินความเสี่ยง ทำแผนปฏิบัติการความเสี่ยง จัดการความเสี่ยงตามความเหมาะสม การติดตาม และประเมินความเสี่ยง

การควบคุมภายใน เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการทันทีเมื่อปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี แต่การบริหารความเสี่ยงเป็นกิจกรรมที่ต้องเฝ้าระวัง และมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และก่อนที่จะดำเนินการในแต่ละแผนงานจะต้องทำการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การตรวจสอบภายใน เป็นสร้างความเชื่อมั่นโดยการตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการกำกับดูแลที่ดี กระบวนการความเสี่ยง และการปฏิบัติงานต่างๆ รวมทั้งการรายงานผลการปฏิบัติงานและการให้คำแนะนำปรึกษาอย่างเป็นอิสระและเพื่อยกระดับกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ การตรวจสอบภายในเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการปรับปรุงการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน อย่างที่ทราบแล้วว่าการควบคุมภายในเป็นหน้าที่ของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยที่จะต้องดำเนินการควบคุมการดำเนินการทุกกิจกรรมที่รับผิดชอบ เพื่อให้ผลการดำเนินงานของหน่วยงานย่อยนั้น ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ในการทำการควบคุมภายใน ต้องมีขั้นตอนการดำเนินงาน ๕ ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การควบคุมการประเมินความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง การประเมินผล และการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เหลืออยู่

ด้านความเสี่ยงจะเริ่มต้นที่ดำเนินการระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง ทำแผนปฏิบัติการความเสี่ยง จัดการความเสี่ยงตามความเหมาะสม การติดตาม และประเมินความเสี่ยง

แผนวิสาหกิจ เป็นแผนหลักในการบริหารงานของโรงงานไฟในแต่ละปี การจัดทำแผนวิสาหกิจจะบ่งบอกถึงประเด็นที่เป็นความเสี่ยงและโอกาสขององค์กรที่สามารถเชื่อมโยงกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ทั้งในเชิงลบและเชิงบวก อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแผนบริหารความเสี่ยงและมาตรการลดความเสี่ยงในอนาคตได้

การกำกับดูแลกิจการที่ดี คือการจัดโครงสร้าง และกลไกการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ผู้บริหาร พนักงานของโรงงานไฟ ซึ่งจะสะท้อนถึงหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี 7 ประการ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน ความสำนึกในหน้าที่การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยสุจริต ความโปร่งใส การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยคณะกรรมการเป็นผู้ควบคุมและกำหนดนโยบายแนวทางในการดำเนินงาน

ด้านการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง จะนำความเสี่ยงที่อยู่ในแต่ละปี และความเสี่ยงที่เหลือจากปีถัดมานำมาพิจารณา เพื่อระบุเป็นความเสี่ยงระดับหน่วยงานในแต่ละปี โดยความเสี่ยงที่เลือกไปนั้น จะต้องเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงงานไฟ ทั้งนี้ การควบคุมภายในเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการทันทีเมื่อปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี แต่การบริหารความเสี่ยงเป็นกิจกรรมที่ต้องเฝ้าระวัง และมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และก่อนที่จะดำเนินการในแต่ละแผนงานจะต้องทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงทางการเงินและความคุ้มค่าของโครงการ ส่วนการตรวจสอบภายใน จะเป็นการสอบทานการทำงานของทั้งสองส่วนงานในช่วงของการประเมินของแต่ละงานเท่านั้น

บรรณานุกรม

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง. ๒๕๖๐. **คู่มือการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง**
โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ฉบับทบทวนประจำปี ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ : โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง. ๒๕๖๑. **คู่มือการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง**
โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ฉบับทบทวนประจำปี ๒๕๖๑. กรุงเทพฯ : โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน. ๒๕๖๒. **คู่มือการปฏิบัติงานการบริหาร**
ความเสี่ยง โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ฉบับทบทวนประจำปี ๒๕๖๒. กรุงเทพฯ : โรงงานไฟ กรม
สรรพสามิต

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน. ๒๕๖๒. **คู่มือการปฏิบัติงานควบคุม**
ภายใน โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ฉบับทบทวนประจำปี ๒๕๖๒. กรุงเทพฯ : โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน. ๒๕๖๓. **คู่มือการปฏิบัติงานควบคุม**
ภายใน โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ฉบับทบทวนประจำปี ๒๕๖๓. กรุงเทพฯ : โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์บริหารการจัดการความเสี่ยงสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์บริหารการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง

ภาคผนวก

๑. แบบการวิเคราะห์และแผนบริหารความเสี่ยง
๒. แบบรายงานผลการบริหารความเสี่ยง
๓. แบบรายงานการควบคุมภายใน (แบบรายงานระดับหน่วยรับตรวจ)
 - แบบรายงานหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๑)
 - แบบรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔)
 - แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)
 - แบบรายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน (แบบ ปค.๖)
๔. แบบรายงานการควบคุมภายใน (แบบรายงานระดับส่วนงานย่อย)
 - แบบประเมินการควบคุมภายใน กระบวนการปฏิบัติงาน (แบบ ปย.๒)
 - แบบรายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปย.๑)
๕. นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๖. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๗. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุม
๘. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๙. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

การระบุปัจจัยเสี่ยงรองรับเป้าประสงค์องค์กรโรงงานไฟ

ปัจจัยที่อาจมีผลต่อองค์กร

ประเด็นความเสี่ยง

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

ปัจจัยเสี่ยง

ปัจจัยภายใน

จุดอ่อนที่ยังคงอยู่ในปี ๖๓

อุปสรรค (โดยทริส.)

ปัจจัยภายนอก

ประเภทความเสี่ยงที่กำหนด

ด้านกลยุทธ์(S)

ด้านปฏิบัติการ(O)

ด้านการเงิน(F)

ด้านกฎ ระเบียบ(C)

ตารางระดับผลกระทบเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

การกำหนดระดับผลกระทบ					
ระดับ	เชิงคุณภาพ		เชิงปริมาณ		
	ระดับความผิดตามกฎระเบียบและข้อบังคับ	ระดับความสำคัญของงาน / บัญชี	จำนวนเงิน (บาท)	ความล่าช้าของงาน	ร้อยละผลกระทบต่อความสำเร็จของแผน
๕. หายนะ	ปลดออก, ให้ออก, ไล่ออก	เป็นแผนงานสำคัญและมีผลกระทบกับทั้งองค์กร หรือผลกระทบต่อการเงินทั้งงบ	>๑๕,๐๐๐,๐๐๐ มติเห็นชอบคณะ บอร์ด	>๑๒ เดือน	๒๐% หรือมากกว่า
๔. สูงมาก	โทษตัดเงินเดือน	เป็นแผนสำคัญของวิสาหกิจหรือเป็นบัญชีที่มีความสำคัญต้องบตันทุน งบกำไรขาดทุน งบดุล	<๑๕,๐๐๐,๐๐๐ ประธานบอร์ด	๗-๑๒ เดือน	๑๕ - ๑๙%
๓. ปานกลาง	ตั้งคณะกรรมการสอบสวน , ภาคทัณฑ์	เป็นบางส่วนของแผนวิสาหกิจหรือเป็นบางส่วนของบัญชีที่มีความสำคัญ	<๓,๐๐๐,๐๐๐ ผอ.	๔-๖ เดือน	๑๐ - ๑๔%
๒. น้อย	เป็นความผิดเล็กน้อยและถูกหักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษร	เป็นงานประจำเดือน/ประจำไตรมาส หรือเป็นบัญชีที่ไม่สำคัญ	<๑,๐๐๐,๐๐๐ ผอ.	๑-๓ เดือน	๕ - ๙%
๑. น้อยมาก	เป็นความผิดเล็กน้อยไม่ถูกหักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษร	เป็นงานประจำวัน (Routine) หรือเป็นรายการบัญชีบางรายการ	<๒๐๐,๐๐๐ รอง ผอ.	<๑ เดือน	น้อยกว่า ๕%

ระดับความน่าจะเป็น (Likelihood) เชิงปริมาณ พิจารณาจากระยะเวลาคาดว่าจะเกิดภายในเวลา ๔ ปี ของแผนวิสาหกิจ สำหรับเชิงคุณภาพ พิจารณาจากความคิดเห็นของโรงงานไฟเกี่ยวกับความถี่ที่จะเกิด โรงงานไฟได้กำหนดค่าและคำอธิบายระดับความน่าจะเป็น (Likelihood) และระดับความน่าจะเป็น (Likelihood) เป็น ๕ ระดับ โดยกำหนดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสรุปได้ดังนี้

การกำหนดระดับความน่าจะเป็น						
ระดับ	เชิงคุณภาพ		เชิงปริมาณ			
	เคยเกิด	คาดว่าจะเกิด	โอกาสความน่าจะเป็นทางสถิติ	ความถี่ของงานไม่สำเร็จตามเป้าหมาย ต่อเดือนหรือต่อปี	จำนวนโครงการ/แผนงาน/กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานได้ไม่ต่ำกว่าเป้าหมาย	การดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย
๕. น่าจะเกิดมากที่สุด (Almost Certain)	ทุกเดือน	ภายใน ๑ เดือน	๗๑ - ๑๐๐ %	มากกว่า ๖ ครั้ง	ทำไม่สำเร็จมากกว่า ๓ รายการ	๒๐%หรือมากกว่า
๔. น่าจะเกิดมาก (Likely)	ทุกไตรมาส	ภายใน ๓-๔ เดือน	๕๑-๗๐ %	๕-๖ ครั้ง	ทำไม่สำเร็จ ๓ รายการ	๑๕ - ๑๙%
๓. อาจจะมีเกิด (Possible)	ทุกปี	ภายใน ๑ ปี	๑๑-๕๐ %	๓-๔ ครั้ง	ทำไม่สำเร็จ ๒ รายการ	๑๐ - ๑๔%
๒. เป็นไปได้ได้น้อย (Unlikely)	ทุก ๒-๓ ปี	ภายใน ๒-๓ ปี	๖-๑๐ %	๑-๒ ครั้ง	ทำไม่สำเร็จ ๑ รายการ	๕ - ๙%
๑. เป็นไปได้ได้น้อยมาก ยากจะเกิด (Rare)	ไม่เคยเกิด	มากกว่า ๓ ปี	๑-๕ %	๐ ครั้ง	ทำสำเร็จทั้งหมด	น้อยกว่า ๕%

โดยสามารถคำนวณค่าระดับความเสี่ยงได้ดังนี้

$$\text{ค่าระดับความเสี่ยง} = \text{ค่าคะแนนของผลกระทบจากความเสียหาย} \times \text{ค่าคะแนนของโอกาสเกิดความเสียหาย}$$

การกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite)

ระดับความเสี่ยงจะพิจารณาจากความสัมพันธ์ของระดับผลกระทบและระดับความน่าจะเป็น โดยอาจนำค่าระดับมาบวกกันหรือมาคูณกัน และหาค่าเฉลี่ยและนิยามแสดงเป็นตาราง ตำแหน่งความเสี่ยง โรงงานไฟ ใช้วิธีการนำค่าระดับผลกระทบและค่าระดับความน่าจะเป็นคูณกันดังตัวอย่าง

ค่าคะแนนของผลกระทบจากความเสียหาย (Impact)	๕ มากที่สุด	B $5 \times 1 = 5$ (สีส้ม)	B $5 \times 2 = 10$ (สีส้ม)	A $5 \times 3 = 15$ (สีแดง)	A $5 \times 4 = 20$ (สีแดง)	A $5 \times 5 = 25$ (สีแดง)
	๔ มาก	C $4 \times 1 = 4$ (สีเหลือง)	B $4 \times 2 = 8$ (สีส้ม)	B $4 \times 3 = 12$ (สีส้ม)	A $4 \times 4 = 16$ (สีแดง)	A $4 \times 5 = 20$ (สีแดง)
	๓ ปานกลาง	D $3 \times 1 = 3$ (สีเขียว)	C $3 \times 2 = 6$ (สีเหลือง)	C $3 \times 3 = 9$ (สีเหลือง)	B $3 \times 4 = 12$ (สีส้ม)	B $3 \times 5 = 15$ (สีส้ม)
	๒ น้อย	D $2 \times 1 = 2$ (สีเขียว)	D $2 \times 2 = 4$ (สีเขียว)	C $2 \times 3 = 6$ (สีเหลือง)	C $2 \times 4 = 8$ (สีเหลือง)	C $2 \times 5 = 10$ (สีเหลือง)
	๑ ไม่มีนัยสำคัญ	D $1 \times 1 = 1$ (สีเขียว)	D $1 \times 2 = 2$ (สีเขียว)	C $1 \times 3 = 3$ (สีเหลือง)	C $1 \times 4 = 4$ (สีเหลือง)	C $1 \times 5 = 5$ (สีเหลือง)
	๐	๑ ยากที่จะเกิด	๒ น้อย	๓ ปานกลาง	๔ มาก	๕ เป็นไปได้ เกือบ แน่นอน
ค่าคะแนนของโอกาสเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						

ค่าคะแนนความเสี่ยง : ผลกระทบ (I) x โอกาส (L)

A	<p>ระดับความเสี่ยงสูงมาก (๑๕ - ๒๕ คะแนน/โอกาสเกิดบ่อยมาก-ผลกระทบรุนแรงมากที่สุด)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ไม่ยอมรับต้องมีแผนจัดการทันทีโดยระดับสูง / คณะกรรมการ
B	<p>ระดับความเสี่ยงสูง (๕ - ๑๕ คะแนน/โอกาสเกิดบ่อย-ผลกระทบรุนแรงมาก)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ไม่ยอมรับต้องมีแผนจัดการโดยระดับสูง
C	<p>ระดับความเสี่ยงปานกลาง (๓ - ๑๐ คะแนน/โอกาสเกิดค่อนข้างบ่อย-ผลกระทบรุนแรง)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ พอยอมรับแต่คณะทำงานต้องติดตามควบคุมไว้
D	<p>ระดับความเสี่ยงต่ำ (๑ - ๔ คะแนน/โอกาสเกิดน้อย-ผลกระทบไม่รุนแรง)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ยอมรับได้ไม่เพิ่มการจัดการ

๒. แบบรายงานผลการบริหารความเสี่ยง

PORTFOLIO VIEW OF RISK ของโรงงานไฟฟ้า กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 25...

PA21			RF.2																				
กำไรสุทธิ (EBITDA)		กำไรก่อนปรับปรุง		รายได้ไฟฟ้า		รายได้ สบ.		รายได้ สท.		รายได้ไฟ นส.		รวมรายได้		คช.อำนวยการ		ต้นทุนผลิตไฟ		ต้นทุนโรงพิมพ์		รวม คช.และต้นทุนฯ			
ผลงาน 62	242 สบ.	RA #3	210	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	ผลงาน 62	
RT #2	180	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	RT #2	
Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual	Budget	Actual
Q1																							
Q2																							
Q3																							
Q4																							
รวม			0.00																				
%																							
				100%	#DIV/0!	100%	#DIV/0!	100%	#DIV/0!	100%	#DIV/0!	100%	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	26%	#DIV/0!	36%	#DIV/0!	104%	#DIV/0!
				44%		14%		1.5%		1.5%		61%		14%		18%		7%		39%			

9										10										11										12										13									
จำนวนไฟ นส.		กฎระเบียบ/ข้อบังคับ		พัฒนารูปแบบขายไฟ		พัฒนาศักยภาพ สบ.		การเปลี่ยนแปลง DT																																									
ผลงาน 61	ผลงาน 62	ผลงาน 61	ผลงาน 62	ผลงาน 61	ผลงาน 62	ผลงาน 61	ผลงาน 62	ผลงาน 61	ผลงาน 62																																								
RA #3	RA	RA #5	RA	RA #5	RA	RA #5	RA	RA #5	RA																																								
RT #2	RT	RT #4	RT	RT #4	RT	RT #4	RT	RT #4	RT																																								
Target	Actual	Target	Actual	Target	Actual	Target	Actual	Target	Actual																																								
Q1																																																	
Q2																																																	
Q3																																																	
Q4																																																	
รวม																																																	

หน่วย : สำหรับ				เทียบผล/ไตรมาส				เทียบผล/ปี 2562			
ดีกว่าเป้าหมาย	ต่ำกว่าเป้าหมาย	รุนแรงน้อย	รุนแรงปานกลาง	รุนแรงมาก	รุนแรงมากที่สุด						

๓.แบบรายงานการควบคุมภายใน (แบบรายงานระดับหน่วยรับตรวจ)

แบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๑)

แบบ ปค. ๑

หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(ระดับหน่วยงานของรัฐ)

เรียน(๑).....

.....(๒)..... ได้ประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน สำหรับปี
สิ้นสุดวันที่(๓)..... เดือน..... พ.ศ. ด้วยวิธีการที่หน่วยงานกำหนดซึ่งเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติ การควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.
๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า ภารกิจของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการ
ควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ด้านการรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงิน
ที่เชื่อถือได้ ทันเวลา และโปร่งใส รวมทั้งด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินงาน

จากผลการประเมินดังกล่าว(๔)..... เห็นว่า การควบคุมภายในของ
หน่วยงานมีความเพียงพอ ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและ
หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้ การกำกับดูแลของ
(๕).....

ลายมือชื่อ.....(๖).....

ตำแหน่ง.....(๗).....

วันที่.....(๘)..... เดือน..... พ.ศ.

กรณีมีความเสี่ยงสำคัญ และกำหนดจะดำเนินการปรับปรุงการควบคุมภายในสำหรับความเสี่ยงดังกล่าวใน
ปีงบประมาณ/ปีปฏิทินถัดไป ให้อธิบายเพิ่มเติมในวรรคสาม ดังนี้

อย่างไรก็ดี มีความเสี่ยงและได้กำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน ในปีงบประมาณหรือปีปฏิทิน
ถัดไป สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยงที่มีอยู่ที่ต้องกำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน (๙)

๑.๑.....

๑.๒.....

๒. การปรับปรุงการควบคุมภายใน (๑๐)

๒.๑.....

๒.๒.....

แบบรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔)

แบบ ปค. ๔

.....(๑).....

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
สำหรับระยะเวลาดำเนินงานสิ้นสุด(๒).....

(๓) องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	(๔) ผลการประเมิน/ข้อสรุป
๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม
๒. การประเมินความเสี่ยง
๓. กิจกรรมการควบคุม
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร
๕. กิจกรรมการติดตามผล

แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)

แบบ ปค.๕

.....(๑).....

รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน

สำหรับระยะเวลาการดำเนินงานสิ้นสุด(๒).....

(๑) ภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของ รัฐหรือภารกิจตามแผนการดำเนินการหรือ ภารกิจอื่นๆ ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ/ วัตถุประสงค์	(๔) ความเสี่ยง	(๕) การควบคุม ภายในที่มีอยู่	(๖) การประเมินผล การควบคุม ภายใน	(๗) ความเสี่ยงที่ยังมี อยู่	(๘) การปรับปรุง การควบคุม ภายใน	(๙) หน่วยงานที่ รับผิดชอบ/ กำหนดเสร็จ

ลงลายชื่อ(๑๐).....

แบบรายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

แบบ ปค. ๖

รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

เรียน(๑).....

ผู้ตรวจสอบภายในของ.....(๒)..... ได้สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่(๓)..... เดือน พ.ศ. ด้วยวิธีการสอบทานตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า ภารกิจของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ด้านการรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงินที่เชื่อถือได้ทันเวลา และโปร่งใส รวมทั้งด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

จากผลการสอบทานดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่า การควบคุมภายในของ.....(๔)..... มีความเพียงพอ ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ลายมือชื่อ.....(๕).....

ตำแหน่ง.....(๖).....

วันที่.....(๗)..... เดือน..... พ.ศ.

กรณีได้สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในแล้ว มีข้อตรวจพบหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับความเสี่ยง และการควบคุมภายในหรือการปรับปรุงการควบคุมภายในสำหรับความเสี่ยงดังกล่าว ให้รายงานข้อตรวจพบหรือข้อสังเกตดังกล่าวในวรรคสาม ดังนี้

อย่างไรก็ดี มีข้อตรวจพบและหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับความเสี่ยง การควบคุมภายในและหรือการปรับปรุงการควบคุมภายใน สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยง (๘)

๑.๑.....

๑.๒.....

๒. การควบคุมภายในและหรือการปรับปรุงการควบคุมภายใน (๙)

๒.๑.....

๒.๒.....

แบบรายงานการควบคุมภายใน (รูปแบบรายงานระดับส่วนงานย่อย)

แบบรายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปย.๒)

แบบ ปย.๒

ชื่อหน่วยงาน.....(๑).....

แบบประเมินการควบคุมภายใน ครอบคลุมการปฏิบัติงาน

สำหรับงวดตั้งแต่วันที่เดือน.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....(ไตรมาสที่.....)

กระบวนการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมการดำเนินงาน (1)	จุดอ่อนของการควบคุมหรือความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นหรือความเสี่ยงยังมีอยู่ของกระบวนการปฏิบัติงาน (2)	การประเมินจุดอ่อนและความเสี่ยงของการควบคุม (ก่อนการบริหารจัดการ) (3)			การควบคุมภายในที่มีอยู่ (4)	แผนปรับปรุงการควบคุมภายใน (5)	สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปรับปรุง (6)	การประเมินจุดอ่อนและความเสี่ยง(หลังจากการดำเนินการตามแผนปรับปรุง) (7)			สถานะดำเนินการ (8)	ผู้รับผิดชอบ/กำหนดเสร็จ (9)
		ผลกระทบ	โอกาส	ระดับความเสี่ยง				ผลกระทบ	โอกาส	ระดับความเสี่ยง		

หมายเหตุ : สถานะดำเนินการ แบ่งเป็น 4 ประเภท

- ★ = ดำเนินการเสร็จแล้ว
- ✓ = ดำเนินแล้วเสร็จล่าช้ากว่ากำหนด
- * = ดำเนินการแล้ว เสร็จแต่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- = อยู่ระหว่างดำเนินการ
- ✗ = ยังไม่ได้ดำเนินการ

ประเภทของจุดอ่อน

- S = ด้านกลยุทธ์
- O = ด้านปฏิบัติการ
- F = ด้านการเงิน
- C = ด้านกฎระเบียบ

ลงลายมือชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

วันนี้

แบบรายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปย.๑)

แบบ ปย. ๑

รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

ส่วน.....

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	อื่นๆ	
๑.สภาพแวดล้อมของการควบคุม					
	ข้อกำหนดด้านจริยธรรมและข้อกำหนดเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนและมีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบ				
	โครงสร้างการจัดองค์กรและสายการบังคับบัญชามีความเหมาะสมกับขนาดและลักษณะการดำเนินการ				
	บุคลากรในส่วนของท่านมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณงานที่มีอยู่				
	องค์กรมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในส่วนของท่านอย่างชัดเจน โดยจัดทำคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (Job Specification) ครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน				
	บุคลากรในส่วนของท่านมีความรู้ทักษะ และความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย				
	องค์กรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ				
	มาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานชัดเจน และเป็นธรรม				

องค์ประกอบของการควบคุม ภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
๒.การประเมินความเสี่ยง					
	องค์กรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร				
	การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมของส่วนงานท่านมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร				
	ส่วนงานของท่านได้รับจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในกิจกรรมการดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้				
	ส่วนงานของท่านมีการประเมินความเสี่ยงในกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบโดยสม่ำเสมอ				
๓.กิจกรรมการควบคุม					
	ส่วนงานของท่านมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและครอบคลุมทุกกระบวนการปฏิบัติงาน				
	ส่วนงานของท่านมีการทบทวนความเหมาะสมของแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป				
	ส่วนงานของท่านมีการกำหนดระดับและขอบเขตของอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร				
	ส่วนงานของท่านมีการกำหนดขอบเขตของงานอย่างชัดเจนว่าเริ่มต้นและสิ้นสุด ณ จุดใด เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความชัดเจนไม่เกิดความสับสน				

องค์ประกอบของการควบคุม ภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
๔.สารสนเทศและการสื่อสาร					
● ความครอบคลุมของข้อมูล	ส่วนงานของท่านมีการรวบรวมข้อมูล ที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผน การตัดสินใจและการปฏิบัติงานอย่าง สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ อย่างครบถ้วน				
● การใช้ประโยชน์จากข้อมูล	ส่วนงานของท่านมีการนำข้อมูลที่ รวบรวมมาใช้ในการวางแผน การ ตัดสินใจ และการปฏิบัติงานในเรื่อง ต่างๆ				
● ความทันเวลาของข้อมูล	ส่วนงานของท่านมีการนำข้อมูลที่ รวบรวมไว้มาทำการทบทวน ปรับเปลี่ยนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ				
● ความถูกต้องของข้อมูล	ส่วนงานของท่านมีการสอบยืนยันความ ถูกต้องของข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ ทำงานเกี่ยวเนื่องกัน				
	ส่วนงานของท่านมีการกำหนด แบบฟอร์มในการจัดเก็บและการ รายงานข้อมูลให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และ เป็นมาตรฐาน				
● การสื่อสารภายในหน่วยงาน	ส่วนงานของท่านจัดให้มีการสื่อสาร ระหว่างหัวหน้าส่วนงานกับ ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบปัญหาหรือ อุปสรรคในการปฏิบัติงาน และค้นหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาและ อุปสรรค				
	องค์กรจัดให้มีช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้ทราบความคิดเห็น หรือเรื่อง ร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานใน เรื่องต่างๆ				

องค์ประกอบของการควบคุม ภายใน	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน			คำอธิบาย/หมายเหตุ
		มี/ ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	อื่นๆ	
	องค์กรมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการ ร้องเรียนและการแสดงความเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลที่ได้รับมา ประกอบการพิจารณาในการดำเนินเรื่อง ต่างๆ				
● การสื่อสารภายนอกหน่วยงาน	องค์กรจัดให้มีช่องทางการสื่อสารเพื่อให้ ทราบความคิดเห็นหรือเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ จากบุคคลภายนอก				
	องค์กรมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการ ร้องเรียนและการแสดงความเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลที่ได้รับมา ประกอบการพิจารณาในการดำเนินการ เรื่องต่างๆ				
5.การติดตามประเมินผล					
● การติดตามผล	ส่วนงานของท่านมีการติดตาม ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานเป็น ระยะๆ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ทั้งในเชิง ปริมาณ เวลา และคุณภาพ				
	ส่วนงานของท่านมีการกำหนดให้มีการ ชี้แจงสาเหตุที่การดำเนินงานไม่เป็นไป ตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณา กำหนดแนวทางในการดำเนินการแก้ไข				
	ส่วนงานของท่านมีการปรับปรุงและ แก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มี ข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ				
● การประเมินผล	องค์กรของท่านมีการประเมินและ ติดตามผลการดำเนินกิจกรรม โดย หน่วยงานตรวจสอบภายใน/หน่วย ประเมินผล และผู้ตรวจสอบ/ผู้ประเมิน จากภายนอก				

ภาคผนวก

นโยบายการบริหารความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ประกาศโรงงานไฟ

เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต มีความมุ่งมั่นดำเนินการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้จัดวางระบบควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินธุรกิจ และเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กร ลดปัจจัยเสี่ยง ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จึงกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. บริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรอย่างยั่งยืน
๒. มีกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การระบุปัจจัยเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงและการทบทวนกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง
๓. พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการดำเนินงานตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
๔. สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนขององค์กรเป็นเจ้าของความเสี่ยง โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการระบุและประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบรวมถึงการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
๕. มีรูปแบบการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล กระตุ้นให้การบริหารความเสี่ยงเป็นวัฒนธรรมขององค์กรและบูรณาการความเสี่ยงกับเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการที่ดี

ด้านการควบคุมภายใน

๑. มีระบบการควบคุมภายในที่ดี เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. บริหารระบบการควบคุมภายในให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ตลอดจนมีความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
๓. ติดตามและประเมินผลตามระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการประมวลผลการรายงานการสื่อสาร

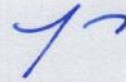
๔. ส่งเสริมให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการควบคุมภายในจนเกิดวัฒนธรรมการควบคุมภายในที่ดี

๕. ส่งเสริมให้หน่วยตรวจสอบภายในที่มีความเป็นอิสระทำหน้าที่ประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑

การปฏิบัติงานตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ให้ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารและพนักงานทุกคนที่ต้องร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายภูมิจิตต์ พงษ์พันธุ์งาม)

ผู้อำนวยการโรงงานไฟ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โรงงานไฟ

คำสั่งโรงงานไฟ

ที่ ๑๑๐ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โรงงานไฟ

เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของโรงงานไฟ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๐ (๓) แห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดตั้งโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงออกคำสั่ง ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งโรงงานไฟที่ ๑๕๖/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมภายใน โรงงานไฟ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๒ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โรงงานไฟ ประกอบด้วย

๒.๑	รองผู้อำนวยการ	ประธานคณะกรรมการ
๒.๒	นายสมบัติ เกริกชัยวัน ผู้อำนวยการส่วนวางแผนฯ กรมสรรพสามิต	คณะกรรมการ
๒.๓	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ	คณะกรรมการ
๒.๔	หัวหน้าส่วนทรัพยากรบุคคล	คณะกรรมการ
๒.๕	หัวหน้าส่วนบัญชีและการเงิน	คณะกรรมการ
๒.๖	หัวหน้าส่วนพัสดุและอาคารสถานที่	คณะกรรมการ
๒.๗	หัวหน้าส่วนสารสนเทศและพัฒนาระบบ	คณะกรรมการ
๒.๘	หัวหน้าส่วนแผนงานและกลยุทธ์	คณะกรรมการ
๒.๙	หัวหน้าส่วนบริหารงานกลาง	คณะกรรมการ
๒.๑๐	หัวหน้าส่วนเตรียมการพิมพ์	คณะกรรมการ
๒.๑๑	หัวหน้าส่วนผลิตสิ่งพิมพ์	คณะกรรมการ
๒.๑๒	หัวหน้าส่วนผลิตไฟป็อก	คณะกรรมการ
๒.๑๓	หัวหน้าส่วนผลิตไฟตัวเล็ก	คณะกรรมการ
๒.๑๔	หัวหน้าส่วนพัฒนาธุรกิจและการตลาด	คณะกรรมการ
๒.๑๕	น.ส. ศรินทิพย์ สมบัติภิญโญ จันท.ความปลอดภัยฯ	คณะกรรมการ
๒.๑๖	น.ส. วันดี ขุนทับทิม จันท.แผนงานและกลยุทธ์ฯ	คณะกรรมการและเลขานุการ
๒.๑๗	น.ส. อุตรรานุช ช้างเสวก จันท.แผนงานและกลยุทธ์ฯ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๓ ให้คณะทำงานฯ ตามข้อ ๒ มีหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ จัดทำร่างนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน พร้อมจัดทำ ร่างกรอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในโดยเสนอผ่านผู้อำนวยการโรงงานไฟและเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓.๒ พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟอย่างสม่ำเสมอ

๓.๓ ติดตาม แนะนำและให้คำปรึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อลดผลกระทบและป้องกันความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓.๔ ทบทวน ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน มาตรการหรือแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของโรงงานไฟ และนำเสนอให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ พิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานผลการควบคุมภายในให้หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน โรงงานไฟดำเนินการต่อไป

๓.๕ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กรณีที่มีเหตุการณ์วิกฤติซึ่งมีผลกระทบที่จะสร้างความเสียหาย อันจะก่อให้เกิดการบริหารงานของโรงงานไฟไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๖ สื่อสารและทำความเข้าใจเพื่อให้ความรู้ทั่วทั้งองค์กรในเรื่องการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

๓.๗ รวบรวม กลั่นกรองข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

๓.๘ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายภูมิจิตต์ พงษ์พันธุ์งาม)
ผู้อำนวยการโรงงานไฟ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ

คำสั่งโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

ที่ ๘๘ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ

เพื่อให้การจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในของโรงงานไฟ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล และเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ถือปฏิบัติ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๘ แห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดตั้งโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และมติคณะกรรมการโรงงานไฟ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓ จึงออกคำสั่งไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งโรงงานไฟที่ ๑๗๔/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ข้อ ๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน โรงงานไฟ ประกอบด้วย

๒.๑ นายวิวัฒน์	เขาสกุล	ประธานอนุกรรมการ
๒.๒ นางสาววิลารรณ	พยาน้อย	รองประธานอนุกรรมการ
๒.๓ นายจรัสพงษ์	สมานบุตร	อนุกรรมการ
๒.๔ นายสมบัติ	เกริกชัยวัน	อนุกรรมการ
๒.๕ รองผู้อำนวยการ		อนุกรรมการ
๒.๖ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ		อนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

๓.๑ กำหนดนโยบาย ปัจจัยเสี่ยง แผนปฏิบัติการและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายใน

๓.๒ พัฒนารอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

๓.๓ กำกับดูแลให้มีการบูรณาการระหว่างการทำกับดูแลกิจการที่ดี (Governance) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์ (Compliance) เพื่อให้บรรลุถึงผลการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกส่วนงาน

๓.๔ ติดตามกำกับดูแลและดำเนินการดำเนินงานตามกระบวนการบ่งชี้ปัจจัยเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงรวมทั้งคัดเลือกปัจจัยเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อองค์กรมาจัดทำแผนตอบสนองความเสี่ยงที่เหมาะสมร่วมกับผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๓.๕ มีอำนาจเป็นไปตามกฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
โรงงานไฟ

๓.๖ รายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดับองค์กร
รายไตรมาสต่อคณะกรรมการโรงงานไฟ และคณะกรรมการตรวจสอบรัฐวิสาหกิจโรงงานไฟ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายวรวรรณ ภิญโญ)
ประธานกรรมการโรงงานไฟ

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง
ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่สมควรให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์ที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์
ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับในรอระยะเวลาบัญชีของหน่วยงานของรัฐถัดจากปีที่
กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติ
ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์
ฉบับนี้

ข้อ ๔ กรณีหน่วยงานของรัฐ มีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐาน
และหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยไม่มีเหตุ
อันควร ให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของหน่วยงานของรัฐ
ดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยง สำหรับหน่วยงานของรัฐ

กรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง

มีนาคม ๒๕๖๒

มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กำหนดต่อไปนี้ได้จัดทำขึ้นตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของสภากลาหมากำหนดให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานของรัฐในประเทศไทย โดยถือเป็นมาตรฐานเบื้องต้นของการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๑. คำนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“การบริหารจัดการความเสี่ยง” หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

๒. มาตรฐาน

๒.๑ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้เสียของหน่วยงานว่าหน่วยงานได้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

๒.๒ ฝ่ายบริหารของหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร อย่างน้อยประกอบด้วย การมอบหมายผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง การกำหนดวัฒนธรรมของหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการบริหารทรัพยากรบุคคล

๒.๓ หน่วยงานของรัฐต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม รวมถึงมีการสื่อสารการบริหารจัดการความเสี่ยงของวัตถุประสงค์ด้านต่างๆ ต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

๒.๕ การบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง

๒.๖ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๒.๗ หน่วยงานของรัฐต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

๒.๘ หน่วยงานของรัฐต้องมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๙ หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณานำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

หลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

ข้อ ๑ ในหลักเกณฑ์นี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระ

ตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุณฑมนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลหรือบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า คณะบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

“การบริหารจัดการความเสี่ยง” หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยใช้มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามข้อ ๑ (๑) และ (๓) – (๗) ถือปฏิบัติตามคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงตามที่กระทรวงการคลังกำหนดและสามารถนำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอื่นมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน และหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๑ (๒) ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจกำหนด

ข้อ ๔ ให้นำหน่วยงานของรัฐ จัดให้มีผู้รับผิดชอบ ซึ่งต้องประกอบด้วยฝ่ายบริหาร และบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ไม่ควรเป็นผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๕ ผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ ดังนี้

- (๑) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- (๒) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
- (๓) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- (๔) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ข้อ ๖ ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๗ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้กำกับดูแลแล้วแต่กรณี กำกับดูแลฝ่ายบริหารผู้รับผิดชอบ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นไปตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่กำหนดไว้

ข้อ ๘ ให้ฝ่ายบริหารและผู้รับผิดชอบต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องในระหว่างการปฏิบัติงานหรือติดตามประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือใช้ทั้งสองวิธีร่วมกัน กรณีพบข้อบกพร่องที่มีสาระสำคัญให้รายงานทันที

ข้อ ๙ ให้ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยง และเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้กำกับดูแลแล้วแต่กรณี พิจารณาย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๑๐ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้กำกับดูแลแล้วแต่กรณี สามารถกำหนดนโยบาย วิธีการ และระยะเวลาการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยง

ข้อ ๑๑ กรณีกรมบัญชีกลางขอให้หน่วยงานของรัฐ ตามข้อ ๑ (๑) และ (๓) - (๗) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจขอให้หน่วยงานของรัฐ ตามข้อ ๑ (๒) จัดส่งรายงานแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ตามข้อ ๖ และรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ตามข้อ ๙ หรือข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวดำเนินการตามรูปแบบ วิธีการ และระยะเวลาที่กรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจกำหนด

ข้อ ๑๒ กรณีหน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐได้ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๓ หน่วยงานของรัฐที่ได้ดำเนินการหรืออยู่ระหว่างการบริหารจัดการความเสี่ยงให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้ ในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป สำหรับหน่วยงานของรัฐที่ยังไม่ได้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้ในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง
ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่สมควรให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมภายในเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล
ว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ
และข้อบังคับ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

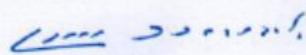
ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์
ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติ
ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ฉบับนี้

ข้อ ๔ กรณีหน่วยงานของรัฐ มีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐาน
หรือหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร
ให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของหน่วยงานของรัฐ
ดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

Internal Control Standard
for Government Agency

กระทรวงการคลัง

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

แนวคิด

๑. การควบคุมภายในเป็นกลไกที่จะทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

๒. การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง มิใช่เป็นผลสุดท้ายของการกระทำ

๓. การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยงานของรัฐ โดยผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ตรวจสอบภายใน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงการกำหนดนโยบาย ระบบงาน คู่มือการปฏิบัติงานและแบบฟอร์มดำเนินงานเท่านั้น หากแต่ต้องมีการปฏิบัติ

๔. การควบคุมภายในสามารถให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตาม การควบคุมภายในที่กำหนดก็อาจจะไม่สามารถให้ความมั่นใจแก่ผู้กำกับดูแล และฝ่ายบริหาร ว่าการดำเนินงานจะบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์

๕. การควบคุมภายในควรกำหนดให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรและภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

คำนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

- (๑) ส่วนราชการ
- (๒) รัฐวิสาหกิจ
- (๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
- (๔) องค์การมหาชน
- (๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- (๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ขอบเขตการใช้

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ จัดทำขึ้นสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และความซับซ้อนของงาน ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ และมีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการควบคุมภายในให้เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งมีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนความเสียหาย การฉ้อโกง การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

๒. วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและไม่ใช้การเงิน ที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานที่เชื่อถือได้ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓. วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ (Compliance Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

หน่วยงานของรัฐได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน การควบคุมภายในจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้ การควบคุมภายในจะประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน ๕ องค์ประกอบ :

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
๕. กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม

สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่นๆ

สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

- (๑) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม
- (๒) ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
- (๓) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแล
- (๔) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ
- (๕) หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

๒. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ หลักการ ดังนี้

- (๖) หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์
- (๗) หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น
- (๘) หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์
- (๙) หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน

๓. กิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมควรได้รับการนำไปปฏิบัติที่ทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ ในกระบวนการปฏิบัติงานขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน

- กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้
- (๑๐) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
 - (๑๑) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์
 - (๑๒) หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง

๔. สารสนเทศและการสื่อสาร

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

สารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

- (๑๓) หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด
- (๑๔) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด
- (๑๕) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

๕. กิจกรรมการติดตามผล

กิจกรรมการติดตามผลเป็นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือเป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายในจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล อย่างทันเวลา

กิจกรรมการติดตามผลประกอบด้วย ๒ หลักการ ดังนี้

- (๑๖) หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และหรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
- (๑๗) หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

**การปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔**

หัวข้อ	เดิม	ปรับปรุง
คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ปี ๒๕๖๔		
ภาคผนวก	๑. แบบฟอร์มปย.๑ /แบบฟอร์มปย.๒	๑.แบบฟอร์มปย.๑ ๒.แบบฟอร์มปย.๒ โดยแบบปย.๑ ปรับหัวข้อชื่อรายการแต่ละข้อ และแบบปย.๒ ปรับรายละเอียดในแต่ละข้อ เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น
คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ปี ๒๕๖๓		
คำจำกัดความ	มีเฉพาะในเรื่องความเสี่ยง ได้แก่ เหตุการณ์ , ความเสี่ยง , โอกาสที่จะเกิด , การบริหารความเสี่ยง , ผลกระทบ	จะมีเพิ่มในข้อมูลการควบคุมภายใน
ผังโครงสร้างองค์กร	๑. ชื่อคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยง ๒. รองผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแล	๑. ชื่อคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ๒. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการเป็นผู้ดูแล
แผนผังการปฏิบัติงาน	๑. แผนผังวิธีการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง ๒. ขั้นตอนการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง	๑. แผนผังวิธีการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง ๒. ขั้นตอนการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง ๓. แผนผังการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ๔. ขั้นตอนการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน
ระเบียบขั้นตอนปฏิบัติ	ยึดหลักตาม COSO-ERM ประกอบด้วย ๘ ขั้นตอน	ยึดหลักตาม COSO-ERM ๒๐๑๗ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ
การบูรณาการกระบวนการบริหารความเสี่ยงเข้ากับกระบวนการที่สำคัญ	-	เพิ่มเนื้อหาขึ้นมาใหม่
ภาคผนวก	๑.แบบการวิเคราะห์และแผนบริหารความเสี่ยง ๒.การระบุปัจจัยเสี่ยงรองรับเป้าประสงค์องค์กร โรงงานไฟ ๓.แบบรายงานผลการบริหารความเสี่ยง ๔.นโยบายการบริหารความเสี่ยง ๕.คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายใน ๖.คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	๑ แบบการวิเคราะห์และแผนบริหารความเสี่ยง ๒ แบบรายงานผลการบริหารความเสี่ยง ๓.แบบรายงานการควบคุมภายใน (แบบรายงานระดับหน่วยรับตรวจ) - แบบรายงานหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๑) - แบบรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔) - แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)

หัวข้อ	เดิม	ปรับปรุง
		<ul style="list-style-type: none"> - แบบรายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน (แบบ ปค.๖) ๔. แบบรายงานการควบคุมภายใน (แบบรายงานระดับส่วนงานย่อย) <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินการควบคุมภายใน กระบวนการปฏิบัติงาน (แบบ ปย.๒) - แบบรายงานผลการเฝ้าระวังประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปย.๑) ๕. นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ๖. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ๗. คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ๘. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๙. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

๑๔๘๘ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ : ๐๒ - ๒๔๓ - ๖๔๙๓ - ๔, ๐๒ - ๒๔๑ - ๐๗๗๗ โทรสาร : ๐๒ - ๒๔๑ - ๐๗๗๗ ต่อ ๑๐